

Diarienummer: SN-2025/153

Handläggare: Ulrika Lisshagen, verksamhetsutvecklare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Revidering av riktlinje för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

1. Socialnämnden antar den reviderade riktlinjen för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och personer med funktionsnedsättning.
2. Den tidigare riktlinjen "Riktlinjer för biståndsbedömning för äldre och funktionshinder enligt socialtjänstlagen" upphör att gälla från och med den 1 september 2025.
3. Den nya riktlinjen träder i kraft den 1 september 2025.

Sammanfattning av ärendet

Riktlinjen för biståndsenhetens handläggning har setts över och uppdaterats med anledning av att en ny socialtjänstlag (2025:400) trädde i kraft den 1 juli 2025.

Riktlinjen har fått en ny struktur som följer handlägningsprocessens steg. Begreppsanvändning, ansvarsfördelning och hänvisningar till rutiner har tydliggjorts. Syftet är att skapa ett användarvänligt dokument som stärker rättssäkerheten och underlättar tillämpningen i det dagliga arbetet.

Ärendets uppkomst och vad som har ändrats

Den nuvarande riktlinjen antogs 2020-05-28. Med anledning av att den nya socialtjänstlagen trädde i kraft den 1 juli 2025 har en översyn och uppdatering av riktlinjen genomförts. Syftet har varit att säkerställa att riktlinjen överensstämmer med den nya lagstiftningen och att de ger ett tydligt stöd i det dagliga arbetet.

Vad är nytt och förändrat?

Den nya socialtjänstlagen (2025:400) innebär att vi behöver uppdatera våra lokala riktlinjer för handläggning, så att de följer både lagens innehåll och språk. Därför har riktlinjen genomgående fått en ny struktur, med en röd tråd från ansökan till beslut

och verkställighet. Det har också blivit tydligare vad den enskilde ansvarar för, till exempel att lämna in relevanta underlag och anmäla förändrade förhållanden.

Namnet på dokumentet har ändrats till *Riktlinje för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och personer med funktionsnedsättning*, tidigare "Riktlinjer för biståndsbedömning för äldre och funktionshinder enligt socialtjänstlagen". Namnändringen speglar övergången till ett nytt lagstiftningsspråk där begreppet "bistånd" utgår och därmed inte längre används som benämning i dokumentets titel. Det är också en viktig förändring att begreppet "funktionsnedsättning" nu används i stället för "funktionshinder", i enlighet med ett mer respektfullt och korrekt språkbruk i enlighet med Socialstyrelsens rekommendationer, som speglar dagens syn på delaktighet och inkludering.

Det har även förtydligats att barn aldrig ska användas som tolkar, och att information kan behöva ges på olika sätt, till exempel med bildstöd eller annan alternativ kompletterande kommunikation. Riktlinjen innehåller även ett tydligt barnperspektiv, där det framgår att barnens situation och behov ska beaktas i alla ärenden där barn påverkas, även om insatsen riktas till en vuxen i hushållet.

Andra förändringar är att alla beslut nu ska innehålla information om hur man överklagar, oavsett om det är ett avslag eller ett bifall. Det framgår även tydligt att synpunkter kan lämnas både på hur beslut fattas och på hur insatser genomförs, och att kommunen hänvisar löpande till lokala rutiner som ett komplement till riktlinjen.

Flera nya avsnitt har tillkommit, till exempel ett som lyfter vikten av ett hälsofrämjande och förebyggande arbetssätt. Här tydliggörs att insatser bör ges i rätt tid och med fokus på att stärka individens egna resurser. Riktlinjen innehåller också tydligare beskrivningar av när samverkan med andra aktörer ska ske och hur informationsöverföring får göras med stöd av samtycke.

Rättslig utredning

Lagstöd

Socialtjänstlag (2025:400) började gälla 1 juli 2025. Riktlinjen för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och personer med funktionsnedsättning revideras därmed utifrån den nya lagen.

Interna styrdokument

- Riktlinjer för biståndsbedömning för äldre och funktionshinder (SN 2020/156)

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Revideringen av riktlinjerna medför inga direkta kostnadsförändringar.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Samlad bedömning

Den reviderade riktlinjen ger ett modernt och tydligt stöd till handläggare i deras dagliga arbete och säkerställer att arbetssättet i Knivsta kommun följer den nya socialtjänstlagen. Riktlinjen gör det enklare för både personal och invånare att förstå vad som gäller, och stärker förutsättningarna för en rättssäker, likvärdig och professionell handläggning. Dokumentet är också mer tillgängligt och lättläst, vilket bidrar till ökad transparens och förtroende för verksamheten.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2025-06-25
- Riktlinje för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och personer med funktionsnedsättning
- Riktlinje för handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och personer med funktionsnedsättning, med markerade ändringar

Beslutet skickas till

Akten

Catrin Josephson
Socialchef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒ Nej ☐

Oavsett svaret ska du förklara ställningstagandet.

Om du svarar ja ska du fortsätta med frågorna.

2. Hur har barns bästa beaktats?

Riktlinjen gäller handläggning av insatser enligt socialtjänstlagen för äldre och personer med funktionsnedsättning. Även om insatserna ofta riktas till vuxna, kan barn påverkas indirekt, exempelvis om de bor i samma hushåll eller är anhöriga. Därför har barnets bästa beaktats i riktlinjen.

Det har förtydligats att barn aldrig får användas som tolkar, och att information ibland behöver ges på alternativa sätt, såsom med bildstöd. Riktlinjen innehåller ett tydligt barnperspektiv, där det framgår att barnens situation och behov ska beaktas i alla ärenden där barn påverkas – även om insatsen riktas till en vuxen i hushållet. Detta bidrar till att säkerställa barnets rätt till trygghet, delaktighet och information i enlighet med barnkonventionen.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

Inga kända intressekonflikter har identifierats i riktlinjearbetet.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒

Det aktuella beslutet gäller revidering av en riktlinje för handläggning. Barn har därför inte tillfrågats i processen, men deras rättigheter och behov har beaktats genom innehållet i riktlinjen.